

NEVÜ SANAT KOLEKSİYONU VE GALERİSİ'NİN BÖLGESEL KÜLTÜR VE SANAT DİNAMİKLERİNE KATKISI

Doç. Dr. Savaş Kurtuluş ÇEVİK

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi: Vizyonu, Misyonu ve Bölgesel Önemi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi bünyesinde yer alan NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi, İç Anadolu Bölgesi'nin önemli çağdaş sanat koleksiyonu olma özelliğiyle bölgesel kültür politikalarının merkezinde konumlanan özgün bir sanat kurumudur. 2018 yılında kurulan ve kısa sürede 300'e yakın esere ulaşan Sanat Koleksiyonu, Türkiye'nin üniversite temelli güçlü modern sanat arşivlerinden biri hâline gelmiştir. Türkiye'de üniversite bünyesinde modern bir sanat müzesine/koleksiyonuna sahip olmak hâlâ oldukça sınırlı olmasına rağmen, NEVÜ Modern Sanat Koleksiyonu'nun bu alanda ilk on üniversite arasında yer alıyor olması, kurumun vizyonu ve koleksiyonun niteliği hakkında fikir veren önemli bir göstergedir.

NEVÜ Sanat Koleksiyonu kültürel üretim süreçlerinde çağdaş yaklaşımları benimseyen ve öğrenciler ve akademisyenler ile bölge halkı için daha zengin bir kültürel ortam yaratmaya çalışan bir misyonla hareket etmektedir. Modern bir üniversite koleksiyonuna sahip olmak, öğrencilere yalnızca teorik bilgi sunmanın ötesinde, eserlerle doğrudan temas ederek öğrenme deneyimini güçlendirme fırsatı vermektedir. Aynı zamanda üniversitenin bölgesel ve ulusal ölçekte görünürlüğünü artıran, kültürel etkinliğini pekiştiren bir unsur olarak işlev görmektedir. Bu bağlamda koleksiyonun, modern sanat müzesi bulunan öncü üniversiteler arasında yer alması, bölge için değerli bir kazanım olmasının yanı sıra, üniversitenin sanat ve kültür alanındaki yönelimini destekleyen önemli bir katkı sunmaktadır.

NEVÜ Sanat Galerisi

Koleksiyonda; resim, heykel, seramik, enstalasyon, video-art, cam ve fotoğraf gibi farklı disiplinlerden eserler yer almakta ve koleksiyon böylece modern ve güncel sanat pratiklerini bütünlüklü biçimde temsil eden zengin bir çeşitlilik sunmaktadır. Koleksiyonun değerini belirleyen en önemli unsurlardan biri, Türk sanat tarihinde önemli bir yer edinen sanatçıların özgün eserlerini barındırmasıdır. Burhan Doğançay, Mümtaz Yener, Adnan Çoker, Adnan Turani, Cihat Burak, Süleyman Saim Tekcan ve Mehmet Başbuğ gibi Türk sanatının duayen isimlerine ait eserler, koleksiyonun tarihsel ve estetik niteliğini güçlendirmektedir.

Adnan TURANİ, 1999

Serigrafi Baskı, İsimsiz, 70x80 cm, NEVÜ Sanat Koleksiyonu(üstte)

Cihat BURAK, 1981

Serigrafi /İpek Baskı, 50x40 Cm NEVÜ Sanat Koleksiyonu(solda)

Bu ustaların çalışmalarının yer aldığı bir koleksiyonun üniversite öğrencilerine, araştırmacılara ve bölge halkına doğrudan erişilebilir olması, NEVÜ'nün kültürel miras kapsamında modern sanat eserlerini de koruma altına alması önemli bir değer olarak görülmektedir. Ayrıca Kanada, Almanya ve Belçika başta olmak üzere birçok ülkeden uluslararası sanatçıların koleksiyonda yer alan çalışmaları, NEVÜ'nün küresel sanat ağlarıyla kurduğu etkileşimi somutlaştırmakta ve koleksiyonun uluslararası niteliğini derinleştirmektedir.

Adnan ÇOKER, 1993

Elek Baskı 28/100 "Kubbeler Serisi" NEVÜ Sanat Koleksiyonu(üstte)

Mehmet BAŞBUĞ,

65x80 cm, Akrilik, NEVÜ Sanat Koleksiyonu (solda)

*Burhan DOĞANÇAY, 67x44 cm, Duvarlar Serisi, Litografi, NEVÜ Sanat Koleksiyonu (solda) /
Mümtez YENER, 2004, Acı haber NEVÜ Sanat Koleksiyonu 35x50 cm (ortada) /
Süleyman Saim TEKCAN İsimsiz, Gravür, 105 x 37 cm, 2011 NEVÜ Sanat Koleksiyonu (sağda)*

NEVÜ Sanat Koleksiyonu'nun misyonu, sanatı toplumun tüm kesimleri için ulaşılabilir kılmak, sanat eğitimi süreçlerini desteklemek ve üniversiteyi kültürel açıdan yaşayan bir öğrenme ortamına dönüştürmektir. Özellikle, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Eğitim Fakültesi ve Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi ile yürütülen ortak çalışmalar, koleksiyonun uygulamalı eğitim laboratuvarına dönüşmesini sağlamış; sanat eğitiminin teori ile pratiği bir araya getiren yenilikçi bir modele kavuşmasına katkıda bulunmuştur. NEVÜ Sanat Koleksiyonu'nun vizyonu, Kapadokya'nın binlerce yıllık kültürel mirasını modern sanatın dinamikleriyle bir araya getirerek bölgenin kültürel ekosistemine sürdürülebilir bir katkı sunmaktır.

Üniversitenin ihtisaslaşma hedefleriyle paralel biçimde sanatı turizm, eğitim ve toplumsal gelişim politikalarıyla ilişkilendiren koleksiyon, yerli-yabancı sanatçılarla yürüttüğü iş birlikleri ve düzenlediği uluslararası sergiler ile bölgenin kültür diplomasisi açısından da önemli bir işlev üstlenmektedir. Bu yönleriyle NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi, yalnızca bir sanat mekânı değil; bölgesel kültür üretimini teşvik eden, genç sanatçılara alan açan, uluslararası sanat pratiklerinin dolaşımını sağlayan ve Nevşehir'i çağdaş sanat haritasına dâhil eden dönüştürücü bir kültür kurumu niteliği taşımaktadır.

Böylece koleksiyon, tarihsel kuşaklar arası bir süreklilik oluşturmakla birlikte çağdaş sanatın dinamik yapısını da görünür kılmaktadır. Sanat koleksiyonunun mekânsal düzeni 1000 m²'lik geniş bir alanı kapsamaktadır ve bu yapı, Orta Anadolu'da modern sanat çalışmalarına kurumsal düzeyde ev sahipliği yapan metropol dışı tek kapsamlı koleksiyon niteliğini taşımaktadır. Resim, heykel, seramik, cam, fotoğraf, video-art ve enstalasyon sanatı (yerleştirme) gibi farklı disiplinleri bir araya getiren bu çeşitlilik, müzenin interdisipliner öğrenme ve kültürel etkileşim alanı olarak işlev görmesine olanak sağlamaktadır.

Toplumsal ve Eğitsel Katkı

NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi, sanatın toplumsal gelişim ve dönüşümde üstlendiği rolü merkeze alan 'yaşayan okul' yaklaşımıyla hareket ederek üniversitenin kültürel misyonunu bölgesel ölçekte görünür kılan bir yapı sunmaktadır. Koleksiyon, yalnızca bir sergileme mekânı olmanın ötesinde; deneyim temelli öğrenme, kültürel katılım ve sosyal etkileşim süreçlerini destekleyen bütüncül bir eğitim alanı olarak kurgulanmıştır. Bu yönüyle koleksiyon, sanatın toplumu dönüştürücü gücünü akademik, sosyokültürel ve pedagojik boyutlarda etkinleştiren, Kapadokya Bölgesi'nde benzeri olmayan bir kültür kurumu niteliği taşımaktadır.

NEVÜ Sanat Koleksiyonu, Güzel Sanatlar Fakültesi'nin 2010 yılında kuruluşundan bu yana üniversitenin sanat eğitimi misyonu ile paralel bir gelişim göstermiştir. Son yıllarda koleksiyon alanlarının üniversite içindeki çeşitli birimlerle özellikle Sanat Tarihi Bölümü, Eğitim Fakültesi ve Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi ile yapılan paydaş projeler doğrultusunda aktif olarak kullanılması, koleksiyonun bir uygulamalı eğitim laboratuvarına dönüşmesini sağlamıştır. Bu iş birlikleri Sanat Eğitimi derslerinin doğrudan eserlerin arasında işlenmesine, öğrencilerin güncel sanatla temasının artırılmasına, sanat pedagojisi açısından deneyim temelli öğrenme olanaklarının gelişmesine önemli katkılar sunmaktadır. Bu yaklaşım, güncel müze eğitim kuramlarında yer alan deneysel öğrenme, müze-pedagoji, yerinde öğrenme gibi kavramlarla paralellik göstermektedir. Bu bağlamda, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile yapılan paydaş protokoller kapsamında bölgedeki köy okulları, anaokulları ve eğitim kooperasyonları ile yürütülen sanat eğitimi projeleri aracılığıyla çocukların erken yaşta sanatla etkileşim kurmasını desteklemektedir. Bu projeler, sanat temelli yaratıcılık atölyeleri, koleksiyon turları, görsel sanatlar öğretmenleri sergileri ve okul temelli sergi etkinlikleri gibi pek çok bileşeni içermekte; böylece koleksiyon, bölgenin sanat pedagojisi alanındaki uygulamalı eğitim merkezine dönüşmektedir.

NEVÜ Sanat Galerisi Çocuk Etkinliği

Koleksiyonun toplumsal kapsayıcılık vizyonunun önemli bir boyutunu ise Denetimli Serbestlik Müdürlüğü ile gerçekleştirilen sosyal rehabilitasyon odaklı sanat programları oluşturmaktadır.

Bu programlar, bireylerin yaratıcı üretim yoluyla duygusal ifade becerilerini güçlendirmeyi, sosyal aidiyet hissini artırmayı ve yeniden toplumsal bütünleşmeye katkı sağlamayı hedefleyen örnek bir kültür-sanat iş birliği modeli sunmaktadır. Ayrıca Koleksiyon Müdürlüğü, Müze Stratejik ve Eğitsel Gelişim Planı kapsamında, Rektörümüz Prof. Dr. Semih Aktekin'in değerli destekleri ile bölgedeki dezavantajlı çocuklara, özel gereksinimli bireylere ve gençlere yönelik 500 m²'lik ek merkez ile yaratıcı drama, resim, baskı resim ve heykel atölyeleriyle kapsayıcı sanat eğitimi anlayışını kurumsallaştırmayı hedeflemektedir. Böylece koleksiyonun bir 'toplumsal erişilebilirlik platformu' olarak işlevi güçlendirici hedefler koymaktadır. Üniversite düzeyinde ise Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Ortak Seçimlik Dersler, Eğitim Fakültesi ile ortak yürütülen dersler, seminerler ve uygulamalı stüdyo çalışmaları sayesinde öğrenciler doğrudan eserlerin arasında öğrenme deneyimi yaşayarak benzersiz bir müze-pedagoji modeli geliştirmektedir.

NEVÜ Sanat Galerisi Çocuk Etkinliği

Bölgesel Kültürel Konumlanma ve Stratejik Hedefler

Koleksiyon, farklı ülkelerden çağdaş sanatçıların davet edildiği uluslararası sergi iş birlikleri, sanatçı buluşmaları, atölyeler ve ortak üretim projeleriyle de üniversitenin kültürel diploması kapasitesini artırmakta; NEVÜ'yu bölgesel ölçekte bir sanat merkezi, ulusal ölçekte ise görünürlüğü artan bir kültür kurumu konumuna taşımaktadır. Yerli ve yabancı sanatçıların üretimlerini bir araya getiren bu sergiler, Kapadokya'nın kültürel mirasını güncel sanat perspektifleriyle ilişkilendirerek özgün bir sanat diyalogu yaratmaktadır.

NEVÜ Sanat Koleksiyonu, yalnızca üniversite içinde değil, Kapadokya Bölgesi'nin kültür haritasında da merkezi bir aktör hâline gelmektedir. Bölgenin geleneksel el sanatlarından çağdaş sanata uzanan çizgide yeni bir estetik kültür ortamı yaratmış; metropollere olan bağımlılığın azaltılmasına yönelik kültürel çeşitlilik ve alternatif üretim

alanları oluşturmuştur. Koleksiyonun gelecek beş yıllık hedefleri arasında; müze-kafe ve sanat kütüphanesinin hayata geçirilmesi, sanat eğitim atölyelerinin 500 m²'lik yeni alanda genişletilmesi, koleksiyonun Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı resmî bir sanat müzesi statüsüne dönüştürülmesi, Türk sanatının 500 sanatçısını kapsayan daha kapsamlı bir ulusal arşivin oluşturulması bulunmaktadır. Bu hedefler, üniversitenin sanat alanındaki kurumsal vizyonunu güçlendirirken, bölgenin kültürel turizmüne ve sosyo-kültürel çeşitliliğine uzun vadeli katkı sunmaktadır.

Bugüne dek 25 bini aşkın ziyaretçiyi ağırlayan NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi, Anadolu'da çağdaş sanatın görünürlüğünü artıran; sanat eğitimi, kültürel katılım, toplumsal etkileşim ve estetik deneyim açısından bölgesel bir kültür odağı hâline gelmiştir.

NEVÜ Sanat Galerisi

Sevinç Köseoğlu Ulubatlı NEMESİS Kişisel Seramik Sergisi 2021

Koleksiyonun Küresel Sanat Yönelimi

NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi, son yıllarda düzenlediği uluslararası sergiler ve yabancı sanatçılarla geliştirdiği iş birlikleri sayesinde bölgesel bir sanat mekânı olmanın ötesine geçerek ulusötesi bir kültürel etkileşim alanına dönüşmüştür. Almanya, Hollanda, Macaristan ve çeşitli Avrupa ülkelerinden sanatçıların eserlerinin koleksiyonda yer alması hem üniversitenin sanatsal çeşitliliğini genişletmekte hem de Kapadokya'nın kültürel diplomasi potansiyeline önemli katkılar sunmaktadır. Özellikle 'Türkiye'de Hollandalı Günlükleri' gibi karma sergiler, NEVÜ'nün yabancı sanatçıların üretim pratiklerini bölge halkı ve öğrencilerle buluşturduğu, kültürlerarası diyalogu görünür kılan önemli etkinlikler arasında yer almaktadır.

NEVÜ Sanat Koleksiyonu ve Galerisi'nin bu tür uluslararası iş birlikleri, üniversitenin sanat alanında küresel ölçekte tanınırlığını artırırken; farklı ülkelerden sanatçıların Kapadokya coğrafyasıyla etkileşimini de mümkün kılmaktadır. Bu süreç, sanatçıların yerel kültürden ilham alan çalışmalar üretmesine, öğrencilerin güncel uluslararası sanat pratiklerini yerinde deneyimlemesine ve koleksiyonun dünya sanat haritasındaki konumunun güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Böylelikle NEVÜ, uluslararası sanat dolaşımının bölgesel bir aktörü hâline gelerek hem eğitimsel hem de kültürel bağlamda sürdürülebilir bir iş birliği ağı kurmaktadır.

Macaristan 100. Yıl Dostluk sergisi, Macaristan Küratör Kemal Orta, Ankara Büyükelçisi Viktor Matis, Nevşehir Valisi Ali Fidan, NEVÜ Rektörü Prof. Dr. Semih Aktekin, Sanatçılar Frigyes Konşg, İstvan Orosz

NEVÜ Sanat Galerisi